

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 143/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Z., bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 Cdo 270/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Z. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2006 doručená sťažnosť Ing. P. Z., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. P., B., ktorou namietal základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 4 Cdo 270/2005.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv vyplývajúcich z ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 270/2005 z 15. decembra 2005 s tým, aby sa najvyššiemu súdu prikázalo prejednať vec spravodlivo.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 C 509/01-182 z 28. mája 2004 bola zamietnutá žaloba sťažovateľa voči žalovanému J. S. o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 217/04 z 19. mája 2005 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 270/2005 z 15. decembra 2005 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené sťažovateľovi 2. februára 2006.

Podľa názoru sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených základných práv podľa ústavy a dohovoru. Najvyšší súd mal konať o dovolaní podanom v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd a krajský súd odňali sťažovateľovi možnosť konať pred súdom tým, že nevykonali ním navrhnutý dôkaz (nezabezpečili účtovné doklady za roky 1991 – 1995). Práve takýto postup všeobecných súdov bol dôvodom oprávnenosti podaného dovolania. Najvyšší súd ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku nesprávne interpretoval a aplikoval, keď dovolanie považoval za neprípustné. Dovolanie bolo prípustné aj podľa § 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v jeho rozsudku sp. zn. 3 Cdo 30/94 z 15. júna 1994. Išlo o stanovisko týkajúce sa existencie, resp. neexistencie konzorcia, prípadne inej dohody a s tým súvisiaci vznik podielového spoluvlastníctva. Ustanovenie § 238 ods. 2 treba vykladať tak, že pod právnym názorom dovolacieho súdu sa nemá na mysli právny názor vyslovený v danej veci, ale právny názor vyslovený v obdobnom prípade.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by

mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

S odvolaním sa na vyššie uvedenú judikatúru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 270/2005 z 15. decembra 2005 vyplýva, že dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté. Sťažovateľ považoval dovolanie za prípustné podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku na tom základe, že odvolací súd nezabezpečil sťažovateľom navrhovaný dôkaz, t. j. účtovné doklady za roky 1991 – 1995. Ak by boli takéto doklady súdu predložené, bolo by možné zaujať k nim konkrétne stanovisko a vyjadriť sa. Ak neumožnenie účastníkovi konania vyjadriť sa k vykonanému dôkazu zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, potom podľa názoru sťažovateľa nevykonanie dôkazu by malo byť ešte závažnejším porušením správneho postupu súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu dovolanie nebolo prípustné. Nešlo totiž ani o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ale ani o vec, v ktorej by už predtým dovolací súd rozhodoval a vyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Dovolanie smerovalo voči potvrdzujúceho rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania [§ 238 ods. 3 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku]. Napokon nešlo ani o situáciu predvídanú ustanovením § 238 ods. 3 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005, t. j. že bol potvrdený rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak než v prvom rozsudku, pretože súd prvého stupňa bol viazaný

právnym názorom súdu, ktorý prvé rozhodnutie zrušil. Prvším rozsudkom okresného súdu č. k. 1 C 509/01-83 z 30. apríla 2002 totiž nebolo o nároku sťažovateľa rozhodnuté inak, keďže žaloba bola už aj vtedy zamietnutá. Napokon najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. V občianskom súdnom konaní rozhodnutie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania. Účastníci sú síce povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ale to neznamená, že súd je povinný všetky nimi označené dôkazy vykonať. Takúto povinnosť neukladá súdu žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku. Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom a v konečnom dôsledku prípadne aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 270/2005 z 15. decembra 2005 jasne vyplýva, prečo podľa názoru najvyššieho súdu nebolo v danej veci prípustné dovolanie, a to ani na základe § 237, ale ani na základe § 238 Občianskeho súdneho poriadku. Ani z pohľadu ústavného súdu nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľa, podľa ktorého fakt, že všeobecný súd nevykonal dôkaz navrhnutý sťažovateľom ako účastníkom konania, je potrebné považovať za postup, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom. Bolo totiž vecou zváženia všeobecného súdu, či navrhnutý dôkaz vykoná.

Sťažovateľ považuje uznesenie za nesprávne aj z toho dôvodu, že podľa jeho názoru bolo dovolanie prípustné aj preto, že sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu pred tým už vysloveného. Ustanovenie § 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vykladá totiž tak, že týmto ustanovením sa má na mysli právny názor dovolacieho súdu, ktorý nemusí byť vyslovený v danom konkrétnom prípade, lebo stačí, ak bol vyslovený v analogickom prípade, ktorý možno považovať za precedenčný. Vzhľadom na to, že sťažovateľ prípustnosť podaného dovolania z tohto titulu v samotnom dovolaní vôbec neuvádzal, keďže prípustnosť dovolania vyvodzoval výlučne len z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd sa týmto jeho argumentom priamo

nezaoberal. V súlade so svojou ustálenou judikatúrou však konštatoval, že tento dovolací dôvod je daný iba vtedy, ak v danej konkrétnej veci vyslovil už dovolací súd svoj právny názor. Ani v tomto smere nezistil ústavný súd arbitrárnosť či nedostatočnú odôvodnenosť stanoviska najvyššieho súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2006